

Bruselj, 18. marec 2024
(OR. en)

7865/24

COPS 128
CFSP/PESC 398
CLIMA 127
DEVGEN 35
ENV 316
ONU 35
RELEX 339
CONUN 59
ENER 142
SUSTDEV 42

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o zeleni diplomaciji

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o zeleni diplomaciji, ki jih je Svet odobril na seji
18. marca 2024.

Sklepi Sveta o zeleni diplomaciji EU

Diplomacija EU, ki spodbuja pravičen in vključujoč zeleni prehod ter podpira izvajanje globalnih zavez

1. Svet ponovno poudarja, kako resna je vedno hitrejša in poglobljajoča se trojna planetarna kriza zaradi podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja – elementov, ki se vzajemno krepijo in predstavljajo globalno in eksistencialno grožnjo ter zaostrejejo obstoječa varnostna vprašanja. Trdno je prepričan, da je treba k tej krizi pristopiti celovito in celostno, in sicer z okrepljenim multilateralizmom in globalnim ukrepanjem, ter da mora to biti temeljni element zunanje in varnostne politike EU.
2. Svet ponovno potrjuje trdno zavezanost EU tesnemu sodelovanju s partnerji za pospešitev pravičnega in vključujočega zelenega prehoda na globalni ravni. Poudarja ključno vlogo zelene diplomacije EU pri utrjevanju in konsolidaciji globalnih zavez ter spodbujanju njihovega izpolnjevanja, vključno s tistimi, ki so zajete v izidu prvega pregleda globalnega stanja v okviru Pariškega sporazuma, dogovorjenega v Dubaju na 28. konferenci ZN o podnebj, in v svetovnem okviru za biotsko raznovrstnost. V zvezi s tem bodo EU in njene države članice še bolj intenzivno sodelovale s partnerji pri razvoju in izvajanju ambicioznih nacionalno določenih prispevkov, s katerimi se učinkovito izpolnjujejo zaveze, sprejete v okviru pregleda globalnega stanja, vključno s „postopnim opuščanjem fosilnih goriv“. Poleg tega bodo EU in njene države članice s partnerji sodelovale pri razvoju in predložitvi nacionalnih strategij in akcijskih načrtov za biotsko raznovrstnost ter ustreznih ciljev, ki bodo posodobljeni in pripravljeni pred 16. konferenco ZN o biotski raznovrstnosti. Svet poziva članice skupine G20, naj pri tem prevzamejo vodilno vlogo, saj predstavljajo približno 80 % svetovnih emisij in imajo ključno vlogo pri reševanju svetovnih okoljskih in podnebnih izzivov. Odločno poudarja, da je treba ukrepati nemudoma, nujno in pospešeno, kot je poudarjeno v poročilih IPCC, IPBES in IRP¹, ter ponovno potrjuje pomen znanstveno podprtega globalnega prehoda na podnebno nevtralnost, ki bo pravičen, vključujoč, trajnosten, v skladu z naravo ter z zavezami, politikami, načeli in vrednotami EU. Poziva k okrepljenemu sodelovanju s partnerji na vseh ravneh ter s podjetji in sektorji, da bi v celoti

¹ Medvladni panel za podnebne spremembe (IPCC), Medvladna platforma za znanstveno politiko o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (IPBES) ter Mednarodni forum za vire (IRP).

izkoristili priložnosti, ki jih zeleni prehod ponuja vsem, med drugim okrepljeno konkurenčnost, ustvarjanje delovnih mest in rast, ter opozarja na omogočitevno vlogo proste, odprte in pravične trgovine.

3. Svet je globoko zaskrbljen zaradi škode za podnebje in okolje, ki jo poleg hudega človeškega trpljenja povzročajo sedanji oboroženi spopadi po vsem svetu, in zaradi tveganja, ki ga ti predstavljajo za učinkovito ukrepanje na globalni ravni za reševanje trojne planetarne krize.
4. Svet obsoja nezakonito, neizzvano in neupravičeno rusko vojno agresijo v Ukrajini ter ponovno potrjuje neomajno podporo Ukrajini in njenemu prebivalstvu. Ta vojna agresija povzroča veliko okoljsko škodo, tveganja za jedrsko varnost ter energetske negotovosti in neustrezno prehransko varnost po vsem svetu. Svet poudarja, da je treba oceniti škodo, in se zavezuje, da bo obravnavana v okviru okrevanja in obnove Ukrajine. Poleg tega poziva mednarodno skupnost, naj od Rusije terja odgovornost.
5. Svet poziva vse partnerje, naj obravnavajo dezinformacije in napačne informacije, namenjene ustvarjanju in razširjanju lažnih ali manipuliranih informacij, povezanih s podnebnimi spremembami, izgubo biotske raznovrstnosti, degradacijo okolja, onesnaževanjem in njihovimi posledicami, ter poudarja pomen znanosti in izobraževanja.
6. Človekove pravice, demokracija in pravna država ostajajo skupni kompas EU in njene temeljne vrednote, tudi v naši zeleni diplomaciji. Dostop do čistega, zdravega in trajnostnega okolja je človekova pravica. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti pravicam otrok in mladih, saj imajo kot nosilci sprememb neločljivo vlogo pri prihodnjih izzivih in rešitvah. EU bo še naprej podpirala, spodbujala in varovala enakost spolov in cilj, da bi lahko vse ženske in dekleta v polni meri uveljavljale vse človekove pravice, pa tudi njihovo opolnomočenje. Svet poudarja, da je treba okrepiti glas ter polno, enakopravno in smotrno udeležbo in vodilno vlogo žensk in mladih generacij pri odločanju na vseh ravneh, da bi izboljšali podnebne, energetske, okoljske in vodne politike. Poudarja tudi pomen sodelovanja s civilno družbo, zagovorniki okoljskih človekovih pravic, domorodnimi ljudstvi, lokalnimi skupnostmi in invalidi ter njihove zaščite in opolnomočenja.

7. Svet poziva k usklajenemu boju proti podnebnim spremembam, degradaciji tal, dezertifikaciji in izgubi biotske raznovrstnosti ter poudarja ključno vlogo oceanov in ekosistemov ter pomen sonaravnih rešitev. V zvezi s tem poziva k okrepljenemu sodelovanju med sekretariati Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC), Konvencije o biološki raznovrstnosti in Konvencije ZN o boju proti dezertifikaciji (UNCCD) ter pogodbenice poziva, naj po potrebi okrepijo sodelovanje med nacionalnimi kontaktnimi točkami, da bi spodbudile močnejše sinergije na mednarodni in nacionalni ravni.
8. Svet z zanimanjem pričakuje sprejetje pakta, usmerjenega v ukrepanje, na vrhu ZN o prihodnosti septembra 2024. V tem paktu bi morali ponovno potrditi zavezanost reformi multilateralnega sistema in ZN omogočiti, da se spoprimejo s sedanjimi in prihodnjimi globalnimi izzivi ter izpolnijo glavne zaveze, vključno z Agendo 2030 in cilji trajnostnega razvoja, Pariškim sporazumom, akcijsko agendo iz Adis Abebe in Kunminško-montrealskim svetovnim okvirom za biotsko raznovrstnost. Pakt bi moral obravnavati tudi medsebojne povezave med podnebnimi spremembami, izgubo biotske raznovrstnosti, degradacijo okolja, razvojnimi potrebami, človekovimi pravicami ter mirom in varnostjo.
9. Svet poziva partnerje, naj tesno sodelujejo z EU, da bi pospešili zeleni prehod in ga izkoristili, ter podpira izvajanje globalnih zavez prek okvirov, kot so zelena zavezništva, zelena partnerstva, zelene agende, dialogi na visoki ravni, trgovinski sporazumi in druge pomembne oblike sodelovanja, na primer Samojski sporazum. Ponovno poudarja pomen partnerstev za pravičen energetski prehod in ostaja zavezan njihovi nadaljnji operacionalizaciji ob podpori ustreznih partnerjev. EU bo še naprej tesno sodelovala s partnerji v vzhodnem in južnem sosedstvu, na Zahodnem Balkanu, v Afriki in po vsem svetu, zlasti z najranljivejšimi, med drugim z najmanj razvitimi državami in malimi otoškimi državami v razvoju ter partnerskimi državami, ki so predložile ambiciozne načrte, v okviru pobud NDICI – Globalna Evropa in Ekipa Evropa ter v okviru strategije Global Gateway. Svet poudarja pomen vloge zasebnega sektorja in podjetij ter sodelovanja z njimi pri teh prizadevanjih.

10. Svet poziva Komisijo, naj okrepi podporo kandidatkam za pristop k EU in sodelovanje z njimi glede na njihove poti v Evropo, da bi pospešili njihovo usklajevanje s pravnim redom EU na področju energije, okolja in podnebja ter njegovo izvajanje, tudi v okviru energetske skupnosti, ter olajša njihov pravičen in vključujoč zeleni prehod.
11. Svet se Združenim arabskim emiratom zahvaljuje za organizacijo konference ZN o podnebnih spremembah (COP28) v Dubaju in pozdravlja sprejetje soglasja iz Združenih arabskih emirатов. EU z zanimanjem pričakuje sodelovanje z vsemi partnerji, tudi s trojko sedanjega predsedstva, Združenimi arabskimi emirati ter prihodnjima azerbajdžanskim in brazilskim predsedstvom COP, da bi si prizadevali za uspešne in ambiciozne rezultate COP29 in COP30.
12. Svet izraža veliko zaskrbljenost, ker pogodbenice Pariškega sporazuma kljub splošnemu napredku, doseženemu na multilateralni ravni, ter konkretnim ukrepom in dejanjem, sprejetim na nacionalni ravni, skupaj še vedno niso na dobri poti, da bi dosegle svoj namen in dolgoročne cilje, kot je bilo ugotovljeno v prvem pregledu globalnega stanja.

13. V zvezi s tem Svet poziva vse partnerje, naj sprejmejo nadaljnje ukrepe glede na rezultate prvega pregleda globalnega stanja kot pomembne smernice za okrepljeno ukrepanje v tem ključnem desetletju, pa tudi za pripravo nacionalno določenih prispevkov, ki jih je treba predložiti devet do dvanajst mesecev pred konferenco COP30 novembra 2025² in v katerih naj bodo čim bolj ambiciozni in si prizadevajo za sinergije z Agendo za trajnostni razvoj do leta 2030. Za večje ambicije v tem ključnem desetletju in pozneje je treba do leta 2030 doseči 43-odstotno, do leta 2035 pa 60-odstotno zmanjšanje svetovnih emisij toplogrednih plinov v primerjavi z ravnmi iz leta 2019. Svet spodbuja članice skupine G20, naj prevzamejo vodilno vlogo pri izvajanju rezultatov prvega pregleda globalnega stanja, vključno s preходом s fosilnih goriv, ter poziva vse partnerje, naj sodelujejo z EU in njenimi državami članicami pri ambicioznejših nacionalno določenih prispevkih. EU je zavezana tudi sodelovanju s partnerskimi državami, razvojnimi partnerji, mednarodnimi organizacijami in organizacijami, kot je partnerstvo za nacionalno določene prispevke, da bi razvili in izvajali ambiciozne nacionalno določene prispevke s ciljem za leto 2035. EU opozarja na poziv COP28 vsem pogodbenicam, naj v svoje nacionalno določene prispevke vključijo cilje zmanjšanja emisij v celotnem gospodarstvu, ki bodo zajemali vse toplogredne pline, sektorje in kategorije, ter naj bodo skladne s ciljem omejitve globalnega segrevanja na 1,5 °C. Svet poziva tudi partnerske države, naj predstavijo ali posodobijo svoje dolgoročne strategije za razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov, da bi do leta 2050 dosegle ničelno stopnjo neto emisij.
14. Svet ponovno potrjuje, da je EU zavezana podnebni nevtralnosti najpozneje do leta 2050 in ima cilj doseganja negativnih emisij po tem letu ter da je določil vmesni cilj zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. EU sprejema odločne in odločilne ukrepe za uresničitev teh pravno zavezujočih ciljev, uzakonjenih v evropskih podnebnih pravilih, ter ponuja izmenjavo izkušenj, pridobljenih spoznanj, najboljših praks in inovativnih rešitev, ki so jih politika, raziskovalci, industrija in podjetja v EU razvili s partnerji po vsem svetu, s čimer podpira razvoj in izvajanje ambicioznejših nacionalno določenih prispevkov.

² Sklep pete Konference pogodbenic, ki ima vlogo zasedanja pogodbenic Pariškega sporazuma, Izidi prvega pregleda globalnega stanja, točka 166, predhodna neelektorirana različica [CMA4_AUV_TEMPLATE \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/documents/1366536/1366537/CMA4_AUV_TEMPLATE.pdf).

15. Svet je seznanjen z objavo sporočila Komisije o podnebnem cilju Evrope za leto 2040 in poti do podnebne nevtralnosti najpozneje do leta 2050 ter z njegovimi priporočili. Sporočilo je podlaga za razpravo o nacionalno določenih prispevkih EU, ki jih je treba predložiti precej pred konferenco COP30. To je močno sporočilo trgov in vlagateljem ter drugim mednarodnim partnerjem, naj bodo ambicioznejši in svet usmerijo na pot, ki bo združljiva s temperaturnim ciljem 1,5 °C.
16. Svet poziva partnerje, naj sodelujejo z EU pri razvoju globalnega pristopa k oblikovanju cen ogljika kot najučinkovitejšega in stroškovno najracionalnejšega načina za zmanjšanje emisij in spodbujanje zelenih naložb, ter spodbuja in podpira druge jurisdikcije pri uvedbi ali izboljšanju lastnih mehanizmov za oblikovanje cen ogljika, med drugim z uskladitvijo trgov ogljika s pozivom k ukrepanju za trge ogljika, usklajene s Pariškim sporazumom. Svet v skladu z mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah, katerega cilj je zmanjšati tveganje selitve virov CO₂ na način, skladen z STO, poziva k okrepljenemu mednarodnemu sodelovanju in ozaveščanju partnerjev za zmanjšanje emisij ogljika v proizvodnih procesih.
17. Svet prav tako poziva Komisijo in države članice, naj nujno sodelujejo s partnerji ter v okviru Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) in Mednarodne pomorske organizacije (IMO), da bi se dogovorili o ambicioznih ukrepih za obravnavanje emisij iz mednarodnega prometa, vključno z ladijskim in letalskim prometom, ter si prizadevajo za podnebno nevtralnost v stavbnem sektorju do leta 2050. Prav tako poziva EU in njene države članice, naj spodbujajo ambiciozno globalno postopno zmanjševanje fluoriranih ogljikovodikov (HFC) v okviru kigalijske spremembe Montrealskega protokola ter znatno zmanjšanje drugih F-plinov, kot je SF₆, v naslednjih desetih letih.

18. Svet priznava napredek, dosežen pri izvajanju svetovne zaveze za metan, in opozarja, da so potrebni konkretni ukrepi za spopadanje z rastočimi emisijami metana. EU bo še naprej pozivala partnerje, ki tega še niso storili, naj se pridružijo tej zavezi in v svoje nacionalno določene prispevke vključijo konkretne ukrepe za zmanjšanje metana. Svet poudarja pomen ciljnih ukrepov v vseh zadevnih sektorjih in izpostavlja kratkoročne priložnosti v energetske sektorju za obravnavanje uhajanja, izpustov in sežiganja metana na bakli ter poziva k okrepitvi sodelovanja s partnerskimi državami v podporo delu Mednarodne opazovalnice emisij metana. V zvezi s tem poudarja, kako pomembno je v sodelovanju z državami proizvajalkami ustvariti pogoje, tudi z učinkovitimi sistemi trgovanja za zmanjšanje emisij metana, kot je „You Collect/We Buy“³.
19. Svet na podlagi poziva iz pregleda globalnega stanja k pravičnemu, urejenemu in poštenemu prehodu s fosilnih goriv v energetskih sistemih ter pospešitvi ukrepov v tem ključnem desetletju, da bi do leta 2050 dosegli ničelno stopnjo neto emisij v skladu z znanostjo, poudarja potrebo po ukrepanju na podlagi sklepov iz oktobra 2023. V zvezi s tem so EU in njene države članice odločene, da bodo sodelovale s partnerskimi državami pri prizadevanjih, da v energetske sektorju že precej pred letom 2050 večinoma ne bi bilo fosilnih goriv, kar je v skladu s ciljem podnebne nevtralnosti do sredine stoletja, ter si prizadevale, da s pospešenimi ukrepi v tem ključnem desetletju dosežejo dodatne sektorske mejnike in ambicije, da bi popolnoma ali pretežno razogljčile svetovni elektroenergetski sistem v tridesetih letih 20. stoletja, pri čemer pozivajo, naj se vanj ne vključuje nova energija iz premoga. V zvezi s tem Svet poudarja pomen učinkovitega sodelovanja s partnerskimi državami, tudi prek multilateralnih pobud, kot je zavezništvo Powering Past Coal Alliance. Opozarja, da je treba čim prej postopno odpraviti subvencije za fosilna goriva, ki ne prispevajo k odpravi energetske revščine ali pravičnemu prehodu.

³ Osnutek sklepov Sveta iz oktobra 2023 o pripravi na 28. konferenco pogodbenic (COP28) Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) (Dubaj, 30. november–12. december 2023)

20. Svet pozdravlja partnerje, ki so se pridružili svetovni zavezi o obnovljivih virih energije in energetske učinkovitosti, ter spodbuja vse partnerje, naj v nacionalno določene prispevke in njihovo izvajanje vključijo globalne cilje iz pregleda globalnega stanja, in sicer potrojiti svetovne zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in podvojiti globalno povprečno letno stopnjo izboljšanja energijske učinkovitosti do leta 2030. Poziva diplomacijo EU, naj še naprej spodbuja pospešeno uvajanje in sistemsko vključevanje obnovljivih virov energije ter pristopa „energijska učinkovitost na prvem mestu“, ki sta med najbolj tržno zreli in najširše razpoložljivimi tehnologijami za blažitev podnebnih sprememb, razvoj spodbudne politike in uskladitev finančnih tokov, zlasti v podporo državam v razvoju. V zvezi s tem Svet opozarja na pomen elektroenergetske medsebojne povezanosti s partnerskimi državami, tudi z Zahodnim Balkanom ter vzhodnim in južnim sosedstvom. Diplomacijo EU poziva, naj še naprej spodbuja uvajanje varnih in trajnostnih nizkoogljicnih tehnologij.
21. Svet priznava, da so potrebni na pravih temelječi, pregledni in neizkrivljeni svetovni trgi vodika, izhajajoč iz zanesljivih standardov in sistemov certificiranja, ter vzpostavitev potrebne infrastrukture, pri čemer je treba upoštevati vodni in okoljski stres. Poudarja, da tehnologije za zmanjševanje emisij, ki ne škodujejo bistveno okolju, obstajajo v omejenem obsegu in jih je treba uporabljati za zmanjšanje emisij predvsem iz sektorjev, v katerih je težko zmanjšati emisije, in da morajo tehnologije za odstranjevanje ogljika prispevati k negativnim globalnim emisijam ter se ne bi smele uporabljati za odlašanje s podnebnimi ukrepi v sektorjih, kjer so na voljo izvedljive, učinkovite in stroškovno učinkovite alternative za blažitev podnebnih sprememb, zlasti v tem ključnem desetletju.
22. Glede na to, da se nekatere partnerske države odločajo za jedrsko energijo, Svet ponovno poudarja, da je treba še naprej promovirati in podpirati najvišje standarde glede jedrske varnosti, okolja in preglednosti, tako na regionalni (v neposredni bližini meja EU) kot globalni ravni.

23. Svet poziva k okrepljenemu predvidevanju za oceno spreminjajoče se geopolitične dinamike svetovnega energetskega prehoda in k proaktivni politiki za njeno hitro obravnavanje ter k sodelovanju s partnerji glede na pričakovano zmanjšanje povpraševanja po fosilnih gorivih v EU, v njeni bližini in po svetu.
24. Svet pozdravlja učinkovita prizadevanja za diverzifikacijo, med drugim prek energetske platforme EU in mehanizma za združevanje povpraševanja in skupno nabavo AggregateEU, ki sta prispevala k postopni odpravi energetske odvisnosti EU od Rusije. Da bi zagotovili energetske varnost in cenovno dostopnost med celotnim preходом na podnebno nevtralnost, poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj v tesnem sodelovanju s partnerskimi državami še naprej podpirata ta prizadevanja za diverzifikacijo v skladu z Izjavo iz Versaillesa. Svet poudarja pomen krepitve preglednih, na pravilih temelječih in likvidnih trgov ter medsebojnih povezav s tretjimi državami, hkrati pa priznava, da je treba preprečiti vezanost na fosilna goriva, da bi zagotovili energetske načrtovanje, skladno z 1,5 °C, ter potencial za spremembo namembnosti infrastrukture in njeno pripravljajanje na prihodnost. Z zaskrbljenostjo se seznanja z vse večjimi kibernetскими in fizičnimi grožnjami ključni energetske infrastrukturi ter poudarja pomen krepitve odpornih energetskih sistemov, tudi prek sodelovanja s svetovnimi partnerji. Diplomacija EU bo po potrebi še naprej podpirala prizadevanja prizadetih držav članic in Ukrajine za diverzifikacijo oskrbe z jedrskim gorivom.
25. Svet je zavezan celovitemu in učinkovitemu izvajanju sankcij proti Rusiji, tudi v energetske sektorju, in preprečevanju izogibanja tem sankcijam ter poziva partnerje, naj okrepijo sodelovanje pri izvrševanju politike določanja najvišjih cen nafte.
26. Svet je odločen, da bo v sodelovanju s partnerji še naprej podpiral Ukrajino, med drugim z opremo, potrebno za popravilo, obnovo in obrambo njenega energetskega sistema ter gradnjo odpornejšega, bolj decentraliziranega in trajnostnega energetskega sektorja, ki bo tesno povezan z EU.

27. Svet poudarja, da je treba okrepiti in diverzificirati svetovne oskrbovalne verige za kritične surovine, potrebne za energetske prehode, če naj bi v prihodnjih desetletjih zagotovili energijsko varnost in zmanjšali strateške odvisnosti, v skladu z aktom o kritičnih surovinah, ki zagotavlja visoke okoljske in socialne standarde, hkrati pa v celoti upošteva njegove geopolitične razsežnosti.
28. Svet opozarja, da je nujno doseči rezultate na področju energetske revščine in univerzalnega dostopa do cenovno dostopne, zanesljive, trajnostne in moderne energije v skladu s ciljem trajnostnega razvoja št. 7, tudi s finančnimi modeli, ki upoštevajo vidik spola, za boj proti s spolom pogojeni energetske revščini ter izboljšanje dostopa žensk do zaposlitev na področju čiste energije. Poziva, naj se posebna pozornost nameni uvajanju dostopa do energije iz obnovljivih virov in elektrifikaciji podeželja prek decentraliziranih energetskih sistemov ter spodbujanju metod čistega kuhanja, tudi pri razselitvi. V zvezi s tem Svet poziva partnerje, naj okrepijo svoja prizadevanja in prispevke v podporo najranljivejšim, ki najbolj potrebujejo pomoč.
29. Za obvladovanje trojne krize planeta je treba pridobiti več finančnih sredstev, od česar bo morala večina priti iz zasebnih virov. V zvezi s tem Svet ponovno poudarja, da je treba še v tem desetletju finančne tokove nujno uskladiti z razvojem, usmerjenim v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in večjo odpornost proti podnebnim spremembam, saj je to ključni dejavnik svetovnih prizadevanj za pridobivanje finančnih sredstev v velikem obsegu ter za poglobitev v tem smislu globalnih trajnostnih finančnih in kapitalskih trgov.

30. Svet ponovno poudarja, da je treba nujno pospešiti reformo mednarodnega finančnega ustroja, pri čemer je seznanjen s pobudami, kot sta vrh o novem globalnem finančnem paktu in agenda iz Bridgetowna 2.0. EU in njene države članice pozivajo multilateralne razvojne banke, njihove delničarje in zasebni sektor, naj znatno in hitro povečajo obseg podnebnega financiranja in pridobivanje sredstev zanj ter dosežejo še več držav, zlasti najrevnejše in najranljivejše skupnosti in države, tudi na nestabilnih območjih in območjih, ki so jih prizadeli konflikti, ki jih pogosto pestijo tudi visoki dolgovi in omejen fiskalni manevrski prostor. Svet poudarja, da se nobena država ne bi smela znajti v položaju, ko bi morala izbirati med bojem proti revščini in varovanjem planeta. EU poziva finančne institucije, naj dodatno podprejo zlasti pobude za prilagajanje podnebnim spremembam in za krepitev odpornosti nanje, pri čemer naj bosta deleža za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje približno enaka.
31. EU in njene države članice se veselijo sodelovanja z mednarodnimi partnerji, da bi na COP29 ob upoštevanju prednostnih nalog in potreb držav v razvoju določili novi skupni količinsko opredeljeni cilj glede podnebnega financiranja, pomembni sestavni del česar so javne finance, ki bodo boljše ciljno usmerjene, zlasti v najranljivejše države in skupnosti, hkrati pa imele osrednjo vlogo pri spodbujanju zasebnih naložb. Tudi okolje za naložbe mora postati ugodnejše, kar bo opogumilo k sprejemanju ambicioznejših podnebnih ciljev ter pritegnilo zasebne naložbe in pridobivanje sredstev iz domačih virov v vseh državah.
32. Svet ponovno opozarja, da je treba pred določitvijo ambicioznega novega skupnega količinsko opredeljenega cilja razširiti krog plačnikov, zato poziva vse države, tudi gospodarstva v vzponu, naj v skladu s svojimi finančnimi zmogljivostmi pripomorejo k uresničevanju novih ciljev. Ker glede na zajetnost potreb iz konvencionalnih virov javnega financiranja ni mogoče pridobiti zadostnih sredstev za uresničitev novega cilja, Svet poziva k iskanju in uporabi dodatnih, novih in inovativnih virov financiranja iz najrazličnejših sektorjev, tudi iz sektorja fosilnih goriv in drugih sektorjev z visokimi emisijami, ki bi bili med drugim namenjeni podpori najrevnejšim in podnebno najbolj ranljivim državam in skupnostim pri blažitvi podnebnih sprememb in krepitvi odpornosti nanje. Svet z zanimanjem pričakuje rezultate dela projektne skupine za mednarodno obdavčenje in njeno prvo presojo možnosti, ki naj bi bili predstavljeni na COP29.

33. EU in njene države članice so leta 2022 prispevale 28,5 milijarde EUR za mednarodno javno podnebno financiranje, pri čemer je bila več kot polovica sredstev namenjena prilagajanju podnebnim spremembam ali medsektorskim ukrepom, med katerimi so pobude za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, pridobile pa so dodaten znesek v višini 12 milijard EUR iz zasebnih virov, s čimer so znatno prispevale k cilju 100 milijard USD za podnebno financiranje.
34. Glede na že tako hude posledice podnebnih sprememb je Svet odločen, da bo s partnerji sodeloval pri oblikovanju nacionalnih načrtov prilagajanja, da bi se okrepila sposobnost prilagajanja podnebnim spremembam, povečala odpornost in zmanjšala ranljivost, zlasti najranljivejših držav, vključno z najmanj razvitimi državami in malimi otoškimi državami v razvoju, k čemur naj bi pristopili – kadar je mogoče – s prilagajanjem podnebnim spremembam na ekosistemski podlagi. Svet pozdravlja sprejetje okvira Združenih arabskih emirats za globalno odpornost proti podnebnim spremembam na konferenci COP28 in v njem dogovorjene cilje. Poziva k intenzivnejšemu usklajevanju in sodelovanju med obstoječimi strukturami in procesi za prilagajanje podnebnim spremembam v okviru UNFCCC in zunaj nje, da bi se povečala podpora pobudam za prilagajanje podnebnim spremembam in krepitev odpornosti nanje ter spodbudilo uresničevanje teh pobud, zlasti na nestabilnih območjih in območjih, ki so jih prizadeli konflikti, opozarja pa tudi, da je treba podpreti pobudo generalnega sekretarja ZN o zgodnjem opozarjanju za vse. Svet ponovno potrjuje tudi, da je zavezan ciljem Sendajskega okvira za zmanjševanje tveganja nesreč. Poziva k sodelovanju pri krepitevi odpornosti in pri obvladovanju izpostavljenosti podnebnim tveganjem.
35. Svet odločno poudarja, da je treba nujno okrepiti globalno ukrepanje in podporo iz vseh virov za preprečevanje, zmanjševanje in odpravljanje izgube in škode, povezane s škodljivimi učinki podnebnih sprememb, ter pozdravlja sklep COP28 za operacionalizacijo novih ureditev financiranja, med drugim sklada za pomoč državam v razvoju, ki so posebej izpostavljene škodljivim učinkom podnebnih sprememb, pri odpravljanju izgube in škode. Svet pozdravlja sprejete zaveze glede začetne kapitalizacije sklada in obstoječe ureditve financiranja, med katerimi so tudi znatne zaveze iz EU, držav članic EU in Združenih arabskih emirats, ter poziva k hitremu začetku delovanja sklada.

36. EU in njene države članice poudarjajo, da bodo na čelu skupnih prizadevanj za povečanje obsega financiranja in pridobivanja sredstev za prilagajanje podnebnim spremembam za države v razvoju, zlasti države in skupnosti, ki so posebej izpostavljene škodljivim učinkom podnebnih sprememb, kot so najmanj razvite države, majhne otoške države v razvoju ter nestabilne države in države, ki so jih prizadeli konflikti. V tem smislu Svet poziva vse partnerje iz vseh regij, tudi onstran tradicionalne baze ponudnikov razvojnega financiranja, naj v skladu s svojimi finančnimi zmožnostmi razširijo podporo prilagajanju podnebnim spremembam in ureditvam financiranja za odzivanje na izgubo in škodo, tudi skladu. Svet glede na obseg izzivov poudarja tudi, da je treba poiskati nove in inovativne vire financiranja.
37. Svet poudarja tudi, da je treba zaščititi kulturno dediščino pred uničujočimi posledicami podnebnih sprememb in vremenskih ujm.
38. Svet na podlagi ugotovitev Mednarodnega foruma za vire Programa Združenih narodov za okolje (UNEP) o svetovnih obetih glede virov za leto 2024 (Global Resource Outlook 2024) in ob navezovanju na pregled globalnega stanja opozarja na priložnosti, ki jih prinašata krožno gospodarstvo in trajnostno krožno biogospodarstvo, da bi dosegli trajnostno potrošnjo in proizvodnjo, spodbujali učinkovito rabo virov ter zmanjšali nastajanje odpadkov, emisije toplogrednih plinov, onesnaževanje okolja in negativne posledice za biotsko raznovrstnost. Svet v prizadevanjih za pospešitev prehoda poziva k sklicu konference ZN na visoki ravni o cilju trajnostnega razvoja št. 12 in poziva partnerje, naj se pridružijo svetovnemu zavezništvu za krožno gospodarstvo in učinkovito rabo virov.
39. Svet v okviru svetovnega boja proti onesnaževanju poziva k skupnim prizadevanjem, da bi se do leta 2024 zaključila pogajanja o ambicioznem mednarodnem pravno zavezujočem instrumentu za odpravo onesnaževanja s plastiko – tudi v morskem okolju – na podlagi pristopa, ki zajema celotni življenjski cikel, s čimer bi jasno pokazali na nujnost zmanjšanja proizvodnje primarnih plastičnih polimerov. Svet nadalje poudarja, da je treba pri tem vprašanju konstruktivno in dejavno sodelovati s partnerji. Poleg tega podpira celovito in hitro izvedbo globalnega okvira za kemikalije – za planet, ki ga ne ogrožajo kemikalije in odpadki, ter poziva k hitri ustanovitvi odbora za znanstveno politiko, ki bo še dodatno pripomogel k dobremu ravnanju s kemikalijami in odpadki ter preprečevanju onesnaževanja.

40. Svet ponovno poudarja, da je trdno zavezan izvajanju zgodovinskega Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost, ter pogodbenice poziva, naj pregledajo svoje nacionalne strategije in akcijske načrte za biotsko raznovrstnost ter sekretariatu Konvencije o biološki raznovrstnosti dovolj zgodaj pred COP16, ki bo oktobra 2024, predložijo nacionalne cilje, usklajene s svetovnim okvirom za biotsko raznovrstnost.
41. Svet poudarja, da mora COP16 Konvencije o biološki raznovrstnosti spodbuditi izvajanje svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost in da je treba na njej dokončati delo glede nerešenih vprašanj, zlasti glede pridobivanja virov, večstranskega mehanizma za izmenjavo koristi uporabe digitalnih sekvenčnih informacij (DSI) ter mehanizmov spremljanja, poročanja in pregleda.
42. Svet ponovno poudarja, da je zavezan povečanju finančnih sredstev za svetovno biotsko raznovrstnost in ponovno opozarja, da je treba ustrezne fiskalne in finančne tokove uskladiti s cilji svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost. Zato poziva vse zadevne akterje, tudi multilateralne razvojne banke, njihove delničarje in zasebni sektor, naj povečajo finančna sredstva za biotsko raznovrstnost in v ta namen preučijo vse možnosti glede virov, tudi inovativne finančne instrumente, čim bolj povečajo sinergije s podnebnim financiranjem in izboljšajo mednarodno koordinacijo za uskladitev standardov glede orodij za trajnostno financiranje, kot so taksonomije. EU se je zavezala, da bo v obdobju 2021–2027 podvojila zunanje financiranje za biotsko raznovrstnost na 7 milijard EUR, številne države članice EU pa so sprejele podobne zaveze. Svet spodbuja vse ustrezne akterje, naj podprejo sklad za svetovni okvir za biotsko raznovrstnost, vzpostavljen v okviru Globalnega sklada za okolje, in prispevajo vanj ter poziva vse države, naj do leta 2025 preverijo, katere spodbude, vključno s subvencijami, škodujejo biotski raznovrstnosti, ter jih nato postopno in na sorazmeren, pravičen, pošten, učinkovit in enakopraven način odpravijo ali reformirajo.
43. Svet poudarja, da je treba do leta 2030 doseči nevtralnost degradacije tal, in pozdravlja 16. konferenco pogodbenic (COP16) Konvencije ZN o boju proti dezertifikaciji v Saudovi Arabiji kot priložnost za pospešitev nacionalnih in globalnih ukrepov za sanacijo tal, zdravje tal, odpornost na sušo in zeleni prehod.

44. Svet se zaveda, da je stabilnost globalnega vodnega cikla vprašanje, ki je pomembno za ves svet in da je od njega odvisna uresničitev vseh ciljev trajnostnega razvoja. Zaveda se tudi pomena vodnih ekosistemov, zlasti mokrišč, za ukrepe na področju podnebja in biotske raznovrstnosti. Svet v zvezi s tem in glede na svetovno krizo na področju oskrbe z vodo ponovno poudarja pomen strateškega pristopa EU k odpornosti in varnosti v zvezi z vodo ter poudarja, da je treba na tem področju okrepiti diplomatsko dejavnost. Svet poziva k skupnim prizadevanjem za učinkovito večstransko upravljanje, kar bi med drugim lahko dosegli z imenovanjem posebnega odposlanca ZN za vodo, doslednejšim vključevanjem prednostnih nalog, povezanih z vodo, v ustrezne večstranske procese in rednim medvladnim dialogom o vodi, pri čemer naj bi bili naslednji konferenci ZN o vodi organizirani v letih 2026 in 2028, „One Water Summit“ pa leta 2024 v New Yorku. Svet pozdravlja akcijsko agendo za vodo kot ključni rezultat, ki ga je prinesla konferenca ZN o vodi leta 2023, in sprejetje resolucije o vodi na 6. skupščini ZN za okolje (UNEA) ter poziva k njuni pospešeni izvedbi. Svet podpira načrtovano sistemsko strategijo o vodo in sanitarni oskrbi pod okriljem skupine ZN-voda, da bi povečali politično voljo za uresničitev cilja trajnostnega razvoja št. 6. Svet poziva tudi k nadaljnji globalizaciji Konvencije ZN o varstvu in uporabi čezmejnih vodotokov in mednarodnih jezer, ki lahko globalno prispeva k stabilnosti, miru in varnosti.
45. Svet je zadovoljen s poudarkom COP28, da so potrebne dodatne naložbe, ukrepi in podpora, da se do leta 2030 zaustavita in obrneta krčenje in degradacija gozdov, tudi z bolj trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi ter trajnostnim kmetijstvom in prehranskimi sistemi. EU prispeva svoj delež k temu ter bo vzpostavila dialog in sodelovanje s partnerji, tudi prek strateškega okvira EU za sodelovanje, v okviru nacionalnih svežnjev za gozdove, naravo in podnebje ter v okviru posebne pobude Ekipa Evropa za svetovni prehod na vrednostne verige, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

46. Svet se zaveda, da kmetijstvo in prehranski sistemi prispevajo k podnebnim spremembam in izgubi biotske raznovrstnosti, so jim izpostavljene in so hkrati del rešitve zanje, ter poudarja, da je nujno potreben prehod na trajnostno in odporno kmetijstvo in prehranske sisteme, pri tem pa je odločen, da bo pri tem vprašanju tudi v prihodnje sodeloval s partnerji.
47. Svet ponovno opozarja na pomembno vlogo delovanja, usmerjenega v oceane, tudi glede na njihovo funkcijo modrega ogljika, ter morske in obalne biotske raznovrstnosti pri prizadevanjih za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter za prehransko varnost. Zato poudarja, da je treba uresničiti cilj trajnostnega razvoja št. 14 in razvijati trajnostno modro gospodarstvo. Svet torej poziva k okrepitvi mednarodnega upravljanja oceanov in dialoga o njih ter pozdravlja konferenco Naš ocean leta 2024 v Grčiji in konferenco ZN o oceanih leta 2025 v Franciji, ki se ju bo udeležil na najvišji možni ravni.
48. Svet poziva vse članice Komisije za ohranjanje antarktičnih živih morskih virov (CCAMLR), naj razglasijo nova morska zavarovana območja v južnem oceanu in vzpostavijo reprezentativen sistem morskih zavarovanih območij, kar bo konkreten rezultat v okviru cilja „30 x 30“ (tj. cilj zaščite vsaj 30 % kopnega in morja do leta 2030) Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost (30x30) in pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja.
49. Po sprejetju sporazuma v okviru Konvencije ZN o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije, ki je ključna za zdravje naših oceanov, Svet ugotavlja, da so EU in njene države članice odločne, da ga hitro ratificirajo, ter poziva partnerice, naj pospešijo postopek ratifikacije, da bo sporazum lahko začel veljati še pred konferenco ZN o oceanih leta 2025.
50. Svet pozdravlja skupno sporočilo z naslovom „Nov pogled na povezavo med podnebjem in varnostjo: Obravnavanje vpliva podnebnih sprememb in degradacije okolja na mir, varnost in obrambo“ ter poziva k njegovi celoviti, polni in hitri izvedbi.

51. Svet poudarja, da se moramo vsi skupaj bolje zavedati, da se s podnebnimi spremembami in degradacijo okolja povečujeta nestabilnost in število konfliktov, pa tudi obratno, ter da se povečuje trpljenje ljudi, pomanjkanje virov, vključno z neustrezno vodno in prehransko varnostjo, notranje razseljevanje in prisilne migracije. Poleg tega onemogočajo izpolnitev ciljev trajnostnega razvoja in imajo posledice za globalno zdravje. Svet zato poziva k nadaljevanju sodelovanja pri teh vprašanjih v ustreznih večstranskih in mednarodnih forumih, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti nesorazmernim posledicam za ranljive osebe ter ženske in otroke, tudi otroke na območjih oboroženih spopadov.
52. Svet podpira cilj sporočila, da se – v skladu s širšo večstransko agendo EU na področju podnebnih sprememb in okolja ter v skladu z institucionalnim okvirom EU in ob polnem spoštovanju avtonomije odločanja EU – okrepijo partnerstva, med drugim z ZN, Natom, Afriško unijo, OVSE in drugimi ključnimi zadevnimi partnerji. Svet pozdravlja tudi skupne zaveze 11 članic Varnostnega sveta ZN in prizadevanja Skupine prijateljev ZN glede podnebja in varnosti, da si sistematično prizadevajo za vzajemno razumevanje in zavezanost v okviru Varnostnega sveta ZN glede vprašanj medsebojnih povezav med podnebjem, mirom in varnostjo ter iščejo rešitve na tem področju.
53. Svet poudarja, da je treba povezavo med podnebjem, mirom in varnostjo vključiti v zunanje delovanje EU in držav članic EU na podlagi celostnega, z dokazi podprtega vsevladnega pristopa ter da morajo EU in njene države članice okrepiti načrtovanje in odločanje na podlagi informacij o okolju in podnebjem ter dati večji poudarek občutljivosti za konflikte pri podnebnem ukrepanju. Svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj povečata prizadevanja za boljšo pripravljenost na podnebne spremembe in izboljšanje zmogljivosti EU za obravnavanje varnostnih izzivov, povezanih s podnebnimi spremembami in degradacijo okolja, v zunanjem delovanju EU, tudi v okviru misij in operacij EU v okviru SVOP ter z doslednejšo uporabo za ta namen vzpostavljene platforme za usposabljanje.

54. Svet poziva k okrepljenemu sodelovanju na svetovni ravni za boj proti mednarodni okoljski kriminaliteti, tudi glede nedovoljene trgovine z lesom, prostoživečimi rastlinskimi in živalskimi vrstami, minerali in odpadki, kot eni najdonosnejših oblik organiziranega kriminala, ki vpliva na ekosisteme ter varnost, pravno državo, zdravje in preživetje ljudi. V zvezi s tem Svet opozarja na pomen izvajanja revidiranega akcijskega načrta EU za boj proti nedovoljeni trgovini s prostoživečimi rastlinskimi in živalskimi vrstami s poudarkom na okrepitvi svetovnega partnerstva med državami izvora, potrošnicami in tranzitnimi državami.
55. Svet poudarja, da je treba v tesnem sodelovanju s partnerskimi državami okrepiti prizadevanja za spodbujanje pravičnega in vključujočega zelenega prehoda ter si prizadevati za izpolnjevanje globalnih zavez. Svet v skladu s pristopom Ekipe Evropa poziva visokega predstavnika, Komisijo in vse države članice EU, naj skupaj povečajo vlogo zelene diplomacije EU kot politične prednostne naloge, tako da se intenzivneje usklajujejo, izmenjujejo informacije in sodelujejo prek ustreznih kapitalskih mrež, tudi mreže za zeleno diplomacijo in strokovne skupine za energetske diplomacije, ter razpravami na to temo v ustreznih geografskih in tematskih delovnih skupinah Sveta ter na lokalni ravni. Svet poziva države članice EU, visokega predstavnika in Komisijo, naj v tem smislu in z uporabo teh kanalov redno izmenjujejo mnenja o zeleni diplomaciji EU. Svet spodbuja k še tesnejšemu usklajevanju in sodelovanju na lokalni ravni med veleposlaništvimi držav članic EU in delegacijami EU v duhu Ekipe Evropa, tudi s preučitvijo neformalnih vozlišč zelene diplomacije in tesnim sodelovanjem z mednarodnimi partnerji, da bi čim bolj povečali učinek ozaveščanja in podpore EU. Svet v teh sklepih poudarja, da je EU odločena sodelovati s partnerji pri utrjevanju in konsolidaciji globalnih zavez ter njihovem oblikovanju v cilje, politike in instrumente, pri čemer so ambicioznejši nacionalno določeni prispevki eden od ključnih instrumentov za izpolnitev tega cilja. Svet bo redno spremljal vprašanje zelene diplomacije EU.